

XXII. évfolyam, 24. szám, 2019

AGRÁRPIACI JELENTÉSEK

GABONA ÉS IPARI NÖVÉNYEK

NAIK Agrárgazdasági Kutatóintézet

Gabona és Ipari Növények
XXII. évfolyam, 24. szám, 2019

Megjelenik kéthetente
2019. december 4.

Felelős szerkesztő
Dr. Stummer Ildikó

Szerző
Pásztor Zsuzsanna
pasztor.zsuzsanna@aki.naik.hu
Ecsediné Wanek Zsuzsanna
wanek.zsuzsa@aki.naik.hu

Kiadó
NAIK Agrárgazdasági Kutatóintézet
H-1093 Budapest, Zsil utca 3-5.
Telefon: (+36 70) 501-0446
Fax: (+36 1) 217-8111
<https://aki.naik.hu>
aki@aki.naik.hu
<https://pair.aki.gov.hu>

ISSN 1418 2130

A Gabona és Ipari Növények piaci jelentésén kívül kínáljuk még a Baromfi; Élőállat és Hús; Zöldség, Gyümölcs és Bor; Tej és Tejtermékek piaci jelentéseket is.

A kiadványokkal kapcsolatban részletes felvilágosítást ad:
Publikációs Csoport
publikacio@aki.naik.hu
Telefon: (+36 70) 501-1156

Minden jog fenntartva. A kiadvány bármely részének sokszorosítása, adatainak bármilyen formában (nyomtatott vagy elektronikus) történő tárolása vagy továbbítása, illetőleg bármilyen elven működő adatbázis-kezelő segítségével történő felhasználása csak a kiadó előzetes írásbeli engedélyével történhet.

Tartalomjegyzék

Összefoglaló	3
Gabonapiaci jelentés	4
Búza.....	4
Kukorica.....	4
A gabonafélék jegyzése.....	6
Termelői és kikötői árak.....	9
Gabonapiaci információk.....	11
Olajnövény-piaci jelentés	13
Szójabab.....	13
Repcemag.....	13
Napraforgómag.....	14
Agrárpolitikai Hírek.....	14
Az olajmagok és származékaik jegyzése.....	15
Termelői és kikötői árak.....	17
Olajmagpiaci információk.....	19
Cukorpiaci jelentés	21

Összefoglaló

A Nemzetközi Gabonatanács (*IGC*) novemberi tájékoztatása szerint a 2020/2021. gazdasági évi termést adó búza globális termőterülete 218 millió hektár lehet.

A *Tallage* szerint az Európai Unióban 8,7 millió hektárról (+5 százalék) 7,1 tonna/hektár hozam (-2 százalék) mellett 63,5 millió tonna (+3 százalék) kukoricát takaríthatnak be a gazdák az idén.

Az *Oil World* piacelemző vállalat novemberi projekciójában az egy évvel korábitól 5 százalékkal elmaradó, 339 millió tonna szójababtermésre számít a világon a 2019/2020. gazdasági évben.

Az Európai Unióban a *Tallage* prognózisa szerint 5,8 millió hektárról (+5 százalék) arathatnak repcemagot a gazdák 2020 nyarán.

A Nemzetközi Cukorszervezet (*ISO*) novemberi előrevetítésében a 2019/2020. gazdasági év globális cukortermelését 170 millió tonnára lefelé módosította, ami 6 millió tonnával maradna el az előző évi szezonban kibocsátott mennyiségtől. A cukorfogyasztás ugyanakkor 174 millió tonnáról 177 millió tonnára emelkedhet. A 2019/2020. évi szezonban így 6,1 millió tonnás deficit várható, ami magasabb a szeptemberi előrevetítéshez képest.

Gabonapiaci jelentés

Búza

A Nemzetközi Gabonatanács (IGC) novemberi tájékoztatása szerint a 2020/2021. gazdasági évi termést adó búza globális termőterülete 218 millió hektár lehet. A búzatermelésben világelső Európában az őszi búza 23,7 millió hektárt (–1 százalék) foglalhat el a *Tallage* francia piacelemző vállalat előrejelzése szerint. A főbb termelő tagországok közül Franciaországban 1 százalékkal 5 millió hektárra, az Egyesült Királyságban 6 százalékkal 1,7 millió hektárra mérséklődött a növény által elfoglalt terület. Németországban, Lengyelországban, Romániában és Bulgáriában az előző évihez hasonló területről, sorrendben 3,1 millió, 2,5 millió, 2,1 millió és 1,1 millió hektárról arathatják le a termést a gazdák jövő nyáron. Magyarországon az Agrárminisztérium (AM) tájékoztatása alapján 995 ezer hektárról takaríthatják be a búzát 2020 nyarán.

Az Oroszországban termelt 12,5 százalék fehérjetartalmú, decemberi szállítású malmi búza kikötői ára 9 dollárral 209 dollár (USD)/tonnára nőtt október 17. és november 14. között. Németországban az októberinél 7 dollárral magasabb, tonnánként 206 dollár/tonna áron kötöttek szerződést a decemberi szállítmányokra novemberben. A decemberben Rouen-ba érkező (FOB) malmi búzát 202 dollár/tonnáért (+5 dollár) kínálták. A decemberi szállítású takarmánybúza franciaországi exportára 5 dollárral, a romániai/bulgáriai exportára 6 dollárral emelkedett a megfigyelt periódusban, előbbi 202 dollár/tonnára, utóbbi 199 dollár/tonnára. Magyarországon átlagosan 51,3 ezer forint/tonna áfa és szállítási költség nélküli termelői áron kereskedtek az étkezési búzával november harmadik hetében a NAIK AKI PÁIR adatai szerint, ami 10 százalékkal múlta alul az előző év azonos időszakának árát. A takarmánybúzára az egy évvel korábbinál 3 százalékkal alacsonyabb áron, 46,9 forint/tonnáért köthettek szerződéseket ugyanekkor.

A chicagói árutőzsdén (CME/CBOT) a búza front-havi jegyzése 201 dollár/tonnáig araszolt november 29-ig. A párizsi árutőzsdén (Euronext/MATIF) a termény legközelebbi lejáratra szóló jegyzése 186 euró/tonna közelébe emelkedett ugyanekkor.

Kukorica

Az IGC legfrissebb előrejelzésében 1103 millió tonnára jelzi a kukorica 2019/2020. gazdasági évi globális termését, ami 2,5 százalékkal alulmúlta az egy évvel korábit. Az 1142 millió tonnára jelzett felhasználás (–1 százalék) esetén a zárókészlet akár 13 százalékkal apadhat (279 millió tonnára).

A *Tallage* szerint az Európai Unióban 8,7 millió hektárról (+5 százalék) 7,1 tonna/hektár hozam (–2 százalék) mellett 63,5 millió tonna (+3 százalék) kukoricát takaríthatnak be a gazdák az idén. Románia megtartotta első helyét az EU meghatározó kukoricatermelőinek rangsorában: 5 tonna/hektár hozam (–1 százalék) mellett 2,6 millió hektárról 13,1 millió tonna (+4 százalék) tengeri került a tárolókba. Az EU második legnagyobb kukoricatermelő tagországában, Franciaországban az októberi heves esőzések miatt november elejére a kukorica csupán 79 százalékát takarították be, szemben az egy évvel korábbi 98 százalékkal. A terület 5 százalékos növekedése miatt – a termésátlag 4 százalékos romlása ellenére – 1 százalékkal több, 12,3 millió tonna kukorica kerülhet a tárolókba. Magyarország 7,9 millió tonna körüli kibocsátásával megőrizte harmadik helyét (AM). Olaszországban 3 százalékkal 5,82 millió tonnára csökkent az idei termés, köszönhetően a hozam romlásának. Németországban a *Tallage* szakértői szerint az egy évvel korábbinál várhatóan 28 százalékkal nagyobb terméshez a hozam és a terület 14-14 százalékos növekedése egyaránt hozzájárul.

Az USA-ban termelt, decemberi szállítású kukorica exportára 3 dollárral, a franciaországié 5 dollárral csökkent október 17. és november 14. között, előbbi 175, utóbbi 182 dollár/tonnába került. A romániai/bulgáriai kukoricát (decemberi határidő) 5 dollárral magasabb áron, 169 dollár/tonnáért kínálták ugyanekkor. Magyarországon a fizikai piacon átlagosan 41,3 ezer forint/tonna termelői áron forgott a termény a NAIK AKI PÁIR adatai szerint november harmadik hetében, az egy évvel korábbinál 14 százalékkal alacsonyabb árszinten.

A kukorica fronthavi jegyzése 143–146 dollár/tonna között ingadozott a chicagói árutőzsdén november második felében. Ezzel egy időben a párizsi árutőzsdén 166 euró/tonnáig emelkedett a termény legközelebbi lejáratra szóló jegyzése.

1. táblázat: **A gabonafélék termelői ára Magyarországon**

	2019. 47. hét	2019. 47. hét/2018. 47. hét (százalék)	2019. 47. hét/2019. 46. hét (százalék)
Étkezési búza	51 331	90	98
Takarmánybúza	46 888	97	97
Takarmánykukorica	41 346	86	100
Takarmányárpa	43 387	...	100

... = Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Megjegyzés: A termelői ár az áfát és a szállítási költséget nem tartalmazza.

Forrás: NAIK AKI PÁIR

2. táblázat: **A búza legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a hazai és a nemzetközi tőzsdéken**

	Szállítási határidő	Mértékegység	2019. 11. 27.	2019. 11. 28.	2019. 11. 29.
Budapesti Értéktőzsde (BÉT)	Malmi búza	HUF/tonna	–	–	–
	Takarmánybúza	HUF/tonna	–	–	–
Párizsi árutőzsde (Euronext/MATIF)	Búza	EUR/tonna	182	183	186
Chicagói árutőzsde (CME/CBOT)	Búza	USD/tonna	194	–	201

Megjegyzés: A malmi búzát 2017. május 2., a takarmánybúzát 2016. szeptember 1-től nem jegyzik a BÉT-en.

Forrás: BÉT, Euronext, CME Group

3. táblázat: **A kukorica legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a hazai és a nemzetközi tőzsdéken**

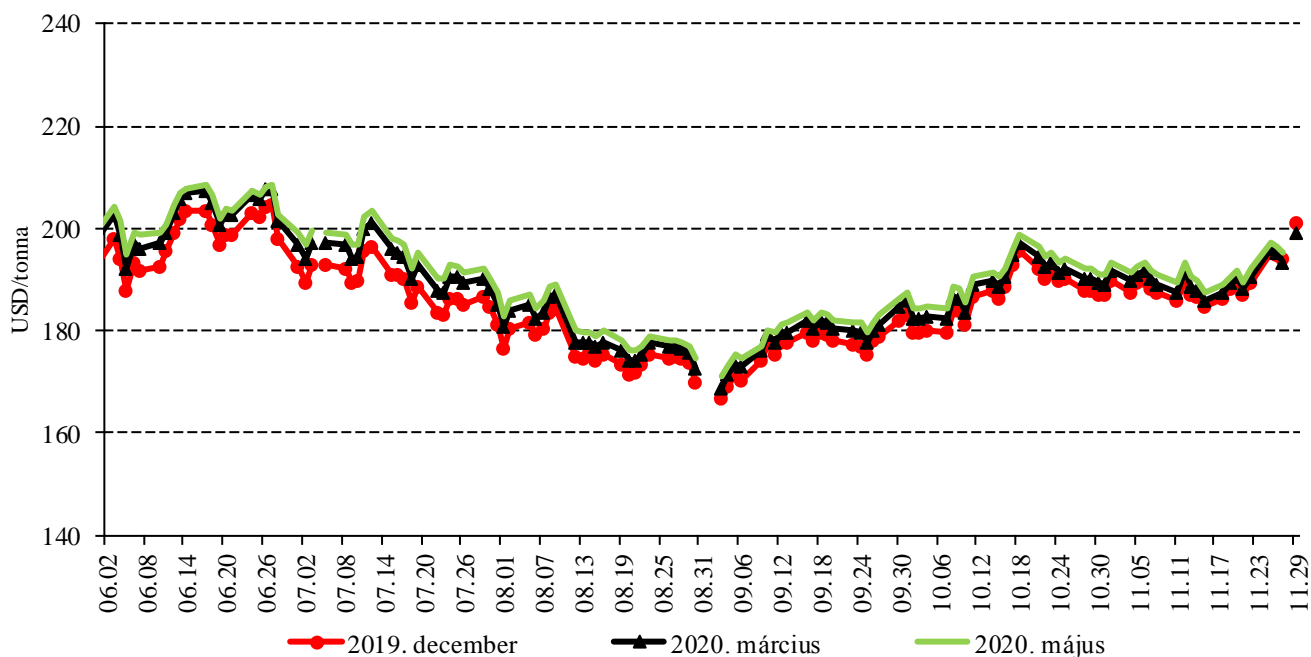
	Szállítási határidő	Mértékegység	2019. 11. 27.	2019. 11. 28.	2019. 11. 29.
Budapesti Értéktőzsde (BÉT)	–	HUF/tonna	–	–	–
Párizsi árutőzsde (Euronext/MATIF)	2020. január	EUR/tonna	166	166	166
Chicagói árutőzsde (CME/CBOT)	2019. december	USD/tonna	143	–	146

Megjegyzés: A takarmánykukoricát 2019. november 4. óta nem jegyzik a BÉT-en.

Forrás: BÉT, Euronext, CME Group

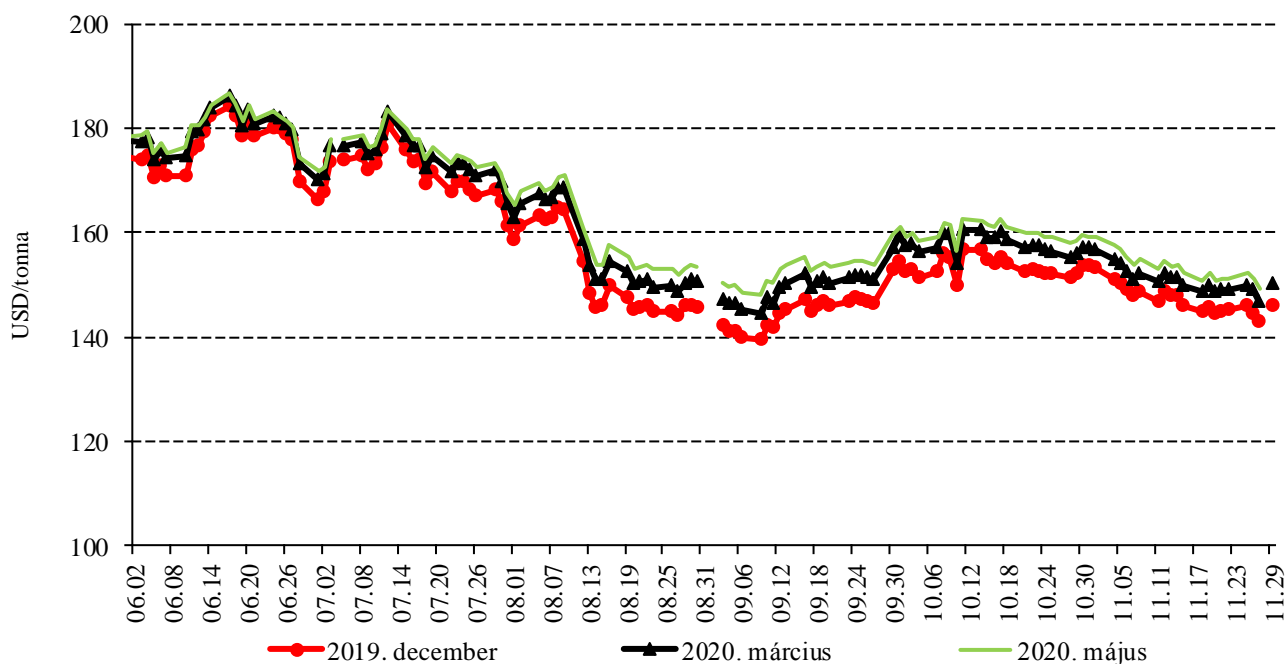
A gabonafélék jegyzése

1. ábra: A búza különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2019)

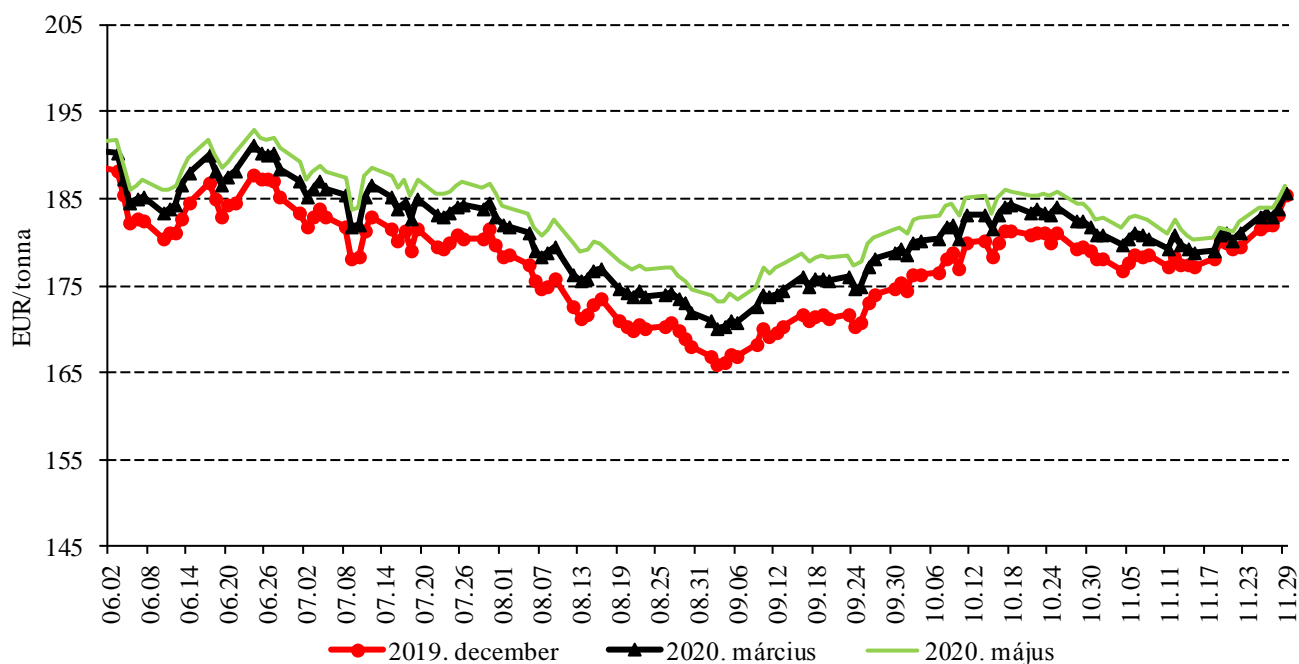
Forrás: CME Group

2. ábra: A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2019)

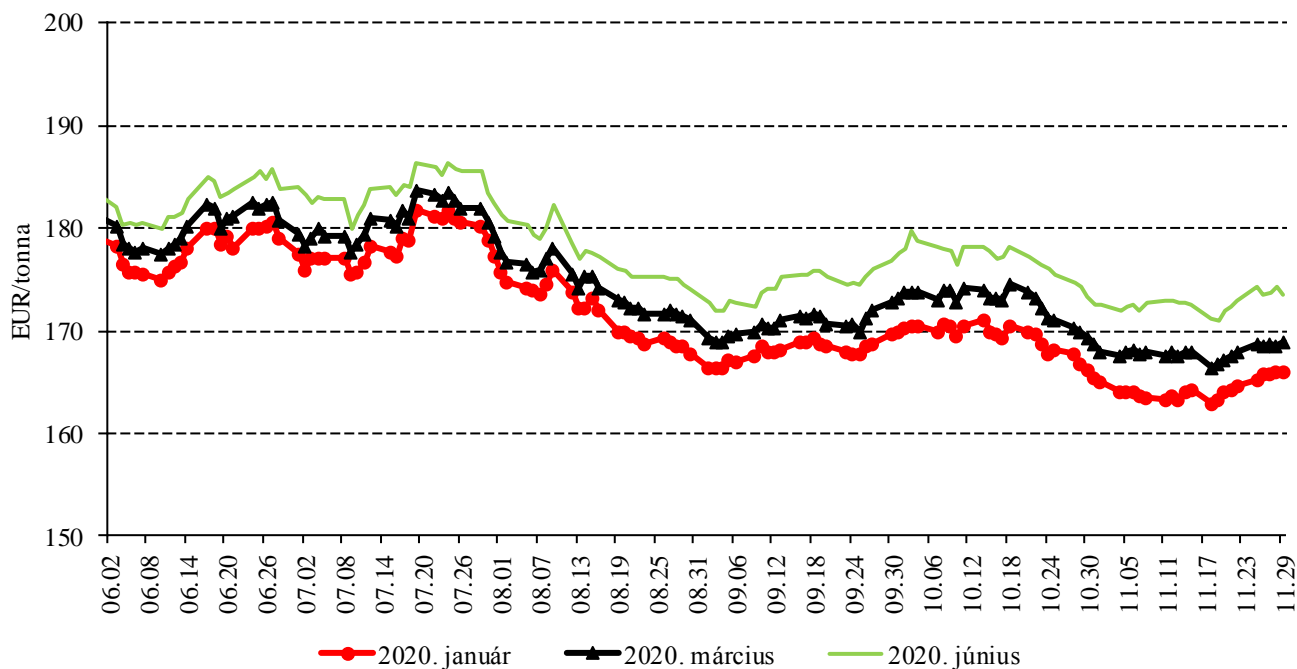
Forrás: CME Group

3. ábra: A búza különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén (2019)

Forrás: Euronext

4. ábra: A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén (2019)

Forrás: Euronext

4. táblázat: A búza és a kukorica nemzetközi tőzsdei jegyzése (2019. november 29.)

Szállítási határidő	Euronext/MATIF, Párizs		Szállítási határidő	CME/CBOT, Chicago (őszi lágy búza)	
	EUR/tonna	HUF/tonna		USD/tonna	HUF/tonna
BÚZA					
2019. december	186	62 087	2019. december	201	61 173
2020. március	186	62 171	2020. március	199	60 522
2020. május	187	62 422	2020. május	200	60 859
2020. szeptember	182	60 748	2020. július	199	60 634
2020. december	185	61 836	2020. szeptember	201	61 194
2021. március	187	62 589	2020. december	204	62 176
KUKORICA					
2020. január	166	55 560	2019. december	146	44 443
2020. március	169	56 564	2020. március	150	45 641
2020. június	174	58 070	2020. május	152	46 167
2020. augusztus	178	59 577	2020. július	154	46 717
2020. november	172	57 568	2020. szeptember	153	46 456
2021. január	177	59 326	2020. december	154	46 815

Forrás: Euronext, CME Group

5. táblázat: A főbb termények különböző lejáratra szóló kontraktusainak belső volatilitása

	Lejárat	Elszámolóár (USD/tonna)	Belső volatilitás ^{a)}	
			2019. 11. 22. (százalék)	2019. 11. 29. (százalék)
Búza	2019. december	201,14	17,4	18,2
Kukorica	2019. december	146,13	14,3	14,6
Szójabab	2020. január	322,10	10,0	11,1
Szójadara	2019. december	320,57	13,0	13,6

^{a)} Belső volatilitás (implied volatility): A piaci szereplők várakozásait tükröző volatilitás, amelyre az adott határidős kontraktusra köthető opciók aktuális prémiumából matematikai modellek segítségével következtetni lehet. (Pl.: Ha a belső volatilitás értéke 15,8 százalék, akkor az adott határidős kontraktus jegyzésében az elkövetkező 365 napban 68 százalékos valószínűséggel $\pm 15,8$ százalék eltérés várható.)

Forrás: Barchart

6. táblázat: A különböző árutőzsdei szereplők nyitott kötésállománya (határidős kontraktusok) a főbb termények vonatkozásában a chicagói árutőzsdén (2019. november 26.)

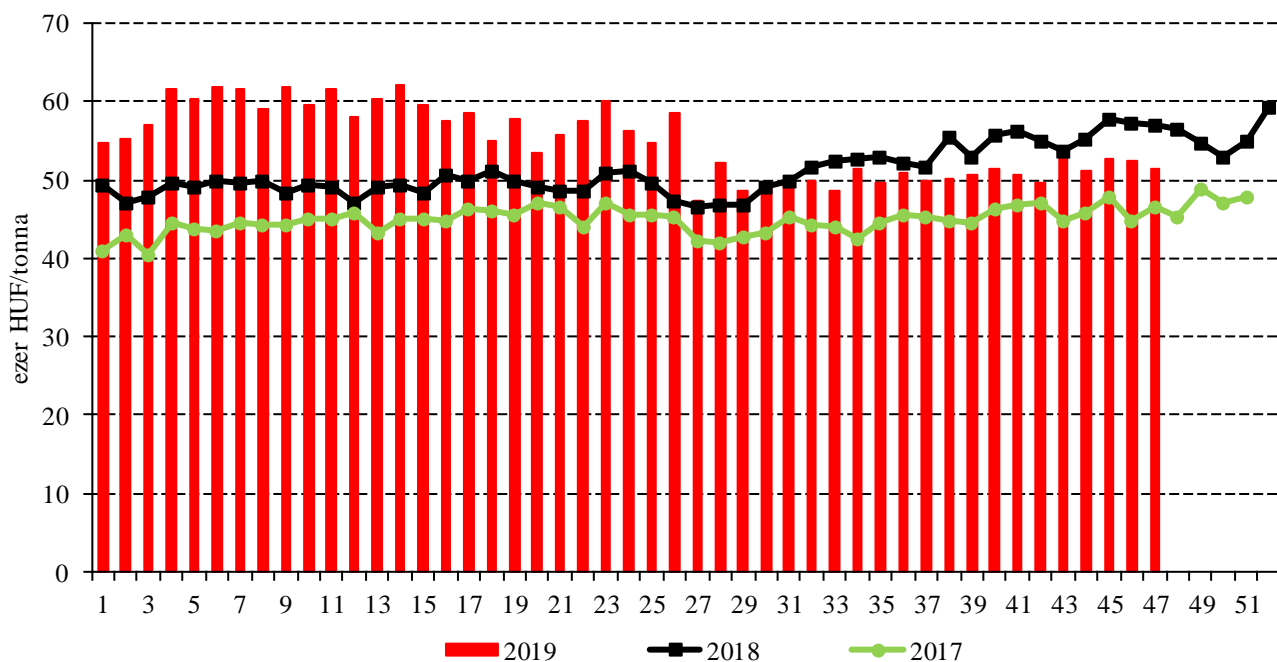
	Pozíciók száma										
	Termelő/kereskedő/ feldolgozó/stb.		Swap kereskedők			Pénzügyi befektetők			Egyéb		
	Vételi	Eladási	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}
Búza	27 598	103 497	80 153	10 250	9 747	78 142	69 783	79 325	23 277	11 198	31 939
Kukorica	453 561	680 757	200 272	23 596	25 642	139 042	255 989	220 150	134 556	55 071	75 935
Szójabab	256 457	389 594	132 101	11 181	17 748	73 939	118 595	129 094	80 495	21 972	55 091
Szójadara	118 735	209 665	87 436	5 021	18 138	43 632	75 711	47 603	32 668	7 763	31 564

^{a)} Spread – Különbözeti ügylet.

Forrás: Commodity Futures Trading Commission

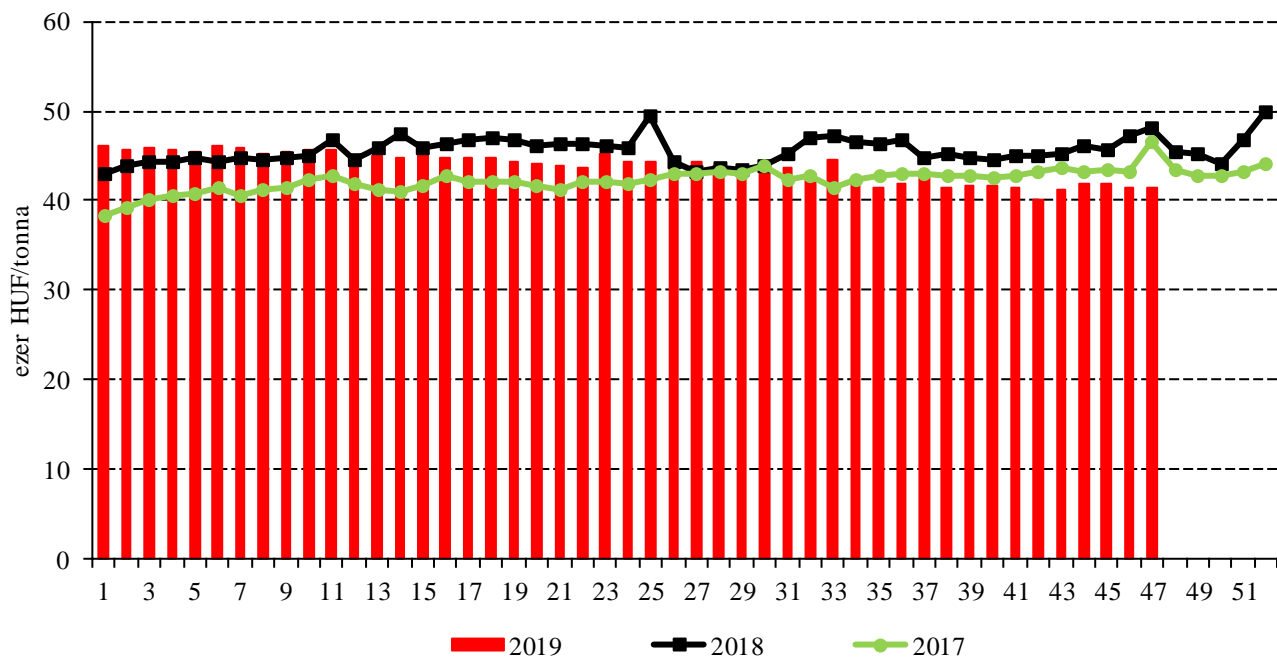
Termelői és kikötői árak

5. ábra: Az étkezési búza heti termelői ára Magyarországon (2017–2019)

Forrás: NAIK AKI PÁÍR

6. ábra: A takarmánykukorica heti termelői ára Magyarországon (2017–2019)

Forrás: NAIK AKI PÁÍR

7. táblázat: **A gabonafélék nemzetközi és európai kikötői ára**

	Mértékegység	2019. 11. 09.	2019. 11. 16.	2019. 11. 23.	2019. 11. 30.	
BÚZA	USA, FOB HRW	USD/tonna	212	208	212	217
	Franciaország, FOB Rouen (superior)	USD/tonna	200	200	203	205
	Oroszország, 12,5% FOB	USD/tonna	208	207	209	210
	Ukrajna, 11,5% FOB	USD/tonna	202	203	206	207
	Románia, FOB Constanța	EUR/tonna	n. a.	166	177	186
KUKORICA	USA, FOB NOLA	USD/tonna	174	173	170	172
	Fekete-tenger, FOB	USD/tonna	166	165	168	168
	Románia, FOB Constanța	EUR/tonna	148	160	162	164
	Hollandia, CIF Rotterdam	EUR/tonna	174	175	175	175
ÁRPA	Franciaország, FOB Rouen	USD/tonna	185	185	186	187
	Fekete-tenger, FOB	USD/tonna	186	187	187	189
	Románia, FOB Constanța	EUR/tonna	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.

Megjegyzés: FOB – Free on Board (költségmentesen a hajó fedélzetére), CIF – Cost, Insurance and Freight (költség, biztosítás és fuvardíj – megnevezett rendeltetési kikötő); n. a. – nincs adat.

Forrás: Hammersmith, Európai Bizottság, IGC

8. táblázat: **A gabonafélék európai termelői ára**

		2019. 44. hét	2019. 45. hét	2019. 46. hét	2019. 47. hét
MALMI BÚZA	Bulgária, DEPPROD Dobrich	159	159	166	174
	Németország, DEPSILO Hamburg	180	179	179	181
	Franciaország, DELPORT Rouen	178	n. a.	n. a.	n. a.
	Románia, DEPSILO Banat	153	142	154	154
TAKARMÁNY-BÚZA	Bulgária, DEPPROD Dobrich	148	148	148	159
	Németország, DEPSILO Hamburg	176	178	178	178
	Franciaország, DEPSILO Eure-et-Loire	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
	Románia, DEPSILO Oltenia	144	143	n. a.	n. a.
	Egyesült Királyság, FGATE	153	157	161	163
KUKORICA	Bulgária, DEPPROD Plevén	130	130	130	135
	Németország, DEPSILO Hamburg	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
	Franciaország, DELPORT Bordeaux	164	n. a.	n. a.	n. a.
	Románia, DEPSILO Oltenia	139	125	145	143
TAKARMÁNY-ÁRPA	Bulgária, DEPPROD Burgas	146	146	146	146
	Németország, DEPSILO Hamburg	164	163	163	164
	Franciaország, DELPORT Rouen	166	n. a.	n. a.	n. a.
	Románia, DEPSILO Muntenia	159	153	152	152
	Egyesült Királyság, FGATE	138	139	141	142

Megjegyzés: DEPPROD – a telephelyen vagy a termőhelyen tehergépkocsra vagy egyéb szállítóeszközre pakolva, DEPSILO – a tárolt termény silónál tehergépkocsra vagy egyéb szállítóeszközre pakolva, DELPORT – a kikötőbe szállítva, FGATE – termelői ár; n. a. – nincs adat.

Forrás: Európai Bizottság

Gabonapiaci információk

9. táblázat: A gabona alapú termékek feldolgozóinak értékesítési ára Magyarországon

	Kiszerezés	Mértékegység	2018. 47. hét	2019. 46. hét	2019. 47. hét	2019. 47. hét/ 2018. 47. hét (százalék)	2019. 47. hét/ 2019. 46. hét (százalék)	
Finomliszt BL 55	ömlesztett	tonna	2 390	2 415	2 326	97	96	
		HUF/kg	78	81	81	104	100	
	zsákos	tonna	3 012	3 175	3 040	101	96	
		HUF/kg	81	85	85	105	100	
	zacskós	tonna	1 915	1 843	1 842	96	100	
		HUF/kg	89	91	91	102	99	
Rétesliszt BFF 55	ömlesztett	tonna	...	34	
		HUF/kg	...	90	
	zsákos	tonna	15	28	20	135	71	
		HUF/kg	98	99	99	102	100	
	zacskós	tonna	102	84	89	88	106	
		HUF/kg	98	103	103	105	100	
Fehér kenyér- liszt BL 80	ömlesztett	tonna	1 451	1 650	1 634	113	99	
		HUF/kg	76	80	80	105	100	
	zsákos	tonna	1 052	841	955	91	113	
		HUF/kg	80	83	83	103	99	
	Tésztaipari liszt TL 50	ömlesztett	tonna	619	598	645	104	108
			HUF/kg	84	84	84	100	100
zsákos		tonna	120	99	60	50	61	
		HUF/kg	88	93	91	103	98	
Étkezési búza- dara AD	zacskós	tonna	117	138	124	107	90	
		HUF/kg	100	103	103	103	100	

... = Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Forrás: NAIK AKI PÁIR

10. táblázat: Az ipari keveréktakarmányok feldolgozóinak értékesítési ára Magyarországon

	Mértékegység	2018. október	2019. szeptember	2019. október	2019. október/ 2018. október (százalék)	2019. október/ 2019. szeptember (százalék)
Brojlertáp	tonna	9 261	10 104	8 988	97	89
	HUF/tonna	93 742	102 019	95 920	102	94
Hízósertéstáp	tonna	8 804	10 509	10 799	123	103
	HUF/tonna	76 456	85 489	78 088	102	91

Forrás: NAIK AKI PÁIR

11. táblázat: **A gabonafélék külkereskedelme Magyarországon**

		ezer tonna		
		2018. január–szeptember	2019. január–szeptember	Változás (százalék)
Export	10019900 Búza, nem vető	1 359,51	1 604,96	118,1
	10039000 Árpa, nem vető	380,58	324,55	85,3
	10059000 Kukorica, nem vető	1 736,08	2 483,97	143,1
Import	10019900 Búza, nem vető	107,69	80,51	74,8
	10039000 Árpa, nem vető	9,88	15,94	161,3
	10059000 Kukorica, nem vető	51,70	113,62	219,8

Forrás: KSH

12. táblázat: **Az Európai Unió aktuális export-import engedélyei**

		ezer tonna		
		2018. július 1.– 2018. november 25.	2019. július 1.– 2019. december 1.	Változás (százalék)
Export	Búza (durum és liszt nélkül)	7 041	11 140	158,2
	Árpa	2 335	3 368	144,2
	Kukorica	787	1 594	202,5
Import	Búza (durum és liszt nélkül)	2 052	1 060	51,7
	Árpa	87	490	565,5
	Kukorica	7 763	8 685	111,9

Forrás: Európai Bizottság

13. táblázat: **A világ búza- és kukoricamérlege**

						millió tonna	
		USDA		IGC		Tallage	
		2018/2019 ^{a)}	2019/2020 ^{b)}	2018/2019 ^{a)}	2019/2020 ^{b)}	2018/2019 ^{a)}	2019/2020 ^{b)}
BÚZA							
Termelés		731	766	733	762	702	731
Felhasználás		736	755	738	756	717	734
Export		175	180	169	173	155	163
Import		175	180	169	173	155	163
Zárókészlet		278	288	265	271	222	219
KUKORICA							
Termelés		1 125	1 102	1 131	1 103	1 049	1 031
Felhasználás		1 147	1 126	1 152	1 142	1 040	1 036
Export		172	172	165	168	173	163
Import		172	172	165	168	173	163
Zárókészlet		320	296	318	279	301	296

^{a)} Előzetes adat. ^{b)} Előrejelzés.
Forrás: USDA, IGC, Tallage

Olajnövény-piaci jelentés

Szójabab

Az *Oil World* piacelemző vállalat novemberi projekciójában az egy évvel korábitól 5 százalékkal elmaradó, 339 millió tonna szójababtermésre számít a világon a 2019/2020. gazdasági évben. Az északi féltekén 145 millió tonnát jeleznek a szakértők, ami 15 százalékkal múlna alul a 2018. évi kibocsátást. A déli féltekén egyelőre igen bizonytalanok az előrejelzések, tekintettel arra, hogy ott 2019 tavaszán kerül betakarításra a 2019/2020. gazdasági évi termés: a 194 millió tonnára prognosztizált kibocsátás 3 százalékkal haladna meg az ideai kibocsátást.

Az USA-ban végéhez közelít a szójabab betakarítása, az egy évvel korábinál 20 százalékkal kevesebb termés (96,6 millió tonna) kerülhet a tárolókba (*Oil World*). Ukrajnában az *APK-Infarm* tájékoztatása szerint 3,7 millió tonna szójabab termett, Oroszországban 2,7 millió hektáron (90 százalék) összesen 4,5 millió tonna szójababot takarítottak be a gazdák november végéig. Az Európai Unióban 920 ezer hektárról (-3 százalék) 2,9 tonna/hektár hozam mellett 2,6 millió tonna szójabab (-2 százalék) kerülhet a tárolókba (*Tallage*). Magyarországon az AM tájékoztatása szerint 59,6 ezer hektárról 2,9 tonna/hektár hozam mellett 170 ezer tonna szójababot takarítottak be a termelők.

Magyarországon a NAIK AKI PÁIR adatai szerint belföldi újtermésű, 51-53 százalék együttes fehérje- és zsírtartalmú szójababot átlagosan 103 ezer forint/tonna, a minősítés nélkül 101,3 forint/tonna áfa és szállítási költség nélküli termelői áron vásárolták a feldolgozók, kereskedők november harmadik hetében. A feldolgozók átlagosan 127,7 ezer forint/tonna körüli áfa és szállítási költség nélküli áron értékesítették a full-fat szóját (33 százalék fehérje-, 12 százalék olaj- és legfeljebb 12 százalék víztartalmú) ugyanekkor.

A chicagói árutőzsdén (*CME/CBOT*) a szójabab fronthavi jegyzése 322 dollár (*USD*)/tonnáig ereszkedett november végén.

Repcemag

Az *Oil World* legfrissebb előrevetítése szerint a repcemag és a canola globális termelése 4 százalékkal elmarad az egy évvel korábitól a 2019/2020. gazdasági évben, 61,8 millió tonna lehet. Tekintettel arra, hogy ez a volumen 1,6 millió tonnával elmarad az előre jelzett felhasználástól (sajtolás és egyéb célú), a zárókészlet 8,1 millió tonnára apadhat a szezon végére (-16 százalék). A folyó évi szezon termelésére vonatkozó előrejelzés nem végleges, tekintettel arra, hogy Kanadában és Ausztráliában még nem fejeződött be a canola betakarítása. Kanadában a 2018. évinél 5 százalékkal kisebb, 19,2 millió tonna termést jeleznek a szakértők. A hideg és csapadékos időjárás miatt a terület 5-10 százalékának a betakarítása tavaszra tolódhat, ami további veszteségekhez vezethet. Ausztráliában ezzel szemben az aszály miatt romlottak a terméskilátások az utóbbi hetekben, az egy évvel korábbihoz képest a termés 8 százalékkal visszaeshet, mindössze 2 millió tonnával számolnak az elemzők.

Az északi féltekén befejeződött az őszi káposzta-repce vetése. Az Európai Unióban a *Tallage* prognózisa szerint 5,8 millió hektárról (+5 százalék) arathatnak repcemagot a gazdák 2020 nyarán. Magyarországon az AM tájékoztatása szerint 310 ezer hektáron került a földbe az olajmag.

A NAIK AKI PÁIR adatai szerint Magyarországon átlagosan 123,6 ezer forint/tonna áfa és szállítási költség nélküli termelői áron forgott a repcemag november harmadik hetében. Ez az árszint az egy évvel korábit 13 százalékkal haladta meg. A párizsi árutőzsdén (*Euronext/MATIF*) 385-392 euró/tonna között mozgott a repcemag fronthavi jegyzése november második felében.

Napraforgómag

A 2019/2020. gazdasági évi globális napraforgómag-termés közel 54,5 millió tonna lehet, ami mindenkorinak számíthat. Az *Oil World* előrejelzése szerint ez a volumen éppen fedezi az 54,4 millió tonnára jelzett felhasználást, így a zárókészletben nem várható érdemi változás (4,2 millió tonna).

A világ két meghatározó napraforgómag-termelőjénél, Oroszországban és Ukrajnában az *Oil World* elemzői 30,4 millió tonna napraforgómag-termést jeleznek,

ami 2,4 millió tonnával múlja felül a 2018. évi kibocsátást. Az Európai Unióban 9,5 millió tonna termés került a tárolókba.

Magyarországon a fizikai piacon az egy évvel korábbanál csaknem 17 százalékkal magasabb áron, 102,8 ezer forint/tonnáért cserélt gazdát a napraforgómag (magas olajsavas napraforgómaggal együtt) november harmadik hetében a NAIK AKI PÁIR adatai szerint.

Agrárpolitikai Hírek

- Lezárult a 2019. évi agrártámogatások előlegfizetési időszaka, a Magyar Államkincstár 2019. október 16. és november 30. között közel 212 milliárd forint támogatást fizetett ki a gazdálkodók számára. A közvetlen támogatások esetében nyolc jogcímen több mint 169 milliárd, a Vidékfejlesztési Program egyes terület- és állatalapú támogatásai-

ból pedig három jogcímen közel 28 milliárd forintot kaptak meg az érintett gazdálkodók. A legnagyobb tétel az egységes területalapú támogatási jogcím (ún. SAPS) volt, amely 125,629 ezer termelőhöz jutott el mintegy 118 milliárd forint összegben. Zöldítési támogatást emellett 94,331 ezer jogosult kapott 28,9 milliárd forint értékben.

14. táblázat: A napraforgómag és a repcemag heti termelői ára Magyarországon

	2019. 47. hét	2019. 47. hét/2018. 47. hét (százalék)	2019. 47. hét/2019. 46. hét (százalék)
Napraforgómag	102 796	117	101
Repcemag	123 638	113	106

Megjegyzés: A termelői ár az áfát és a szállítási költséget nem tartalmazza.
Forrás: NAIK AKI PÁIR

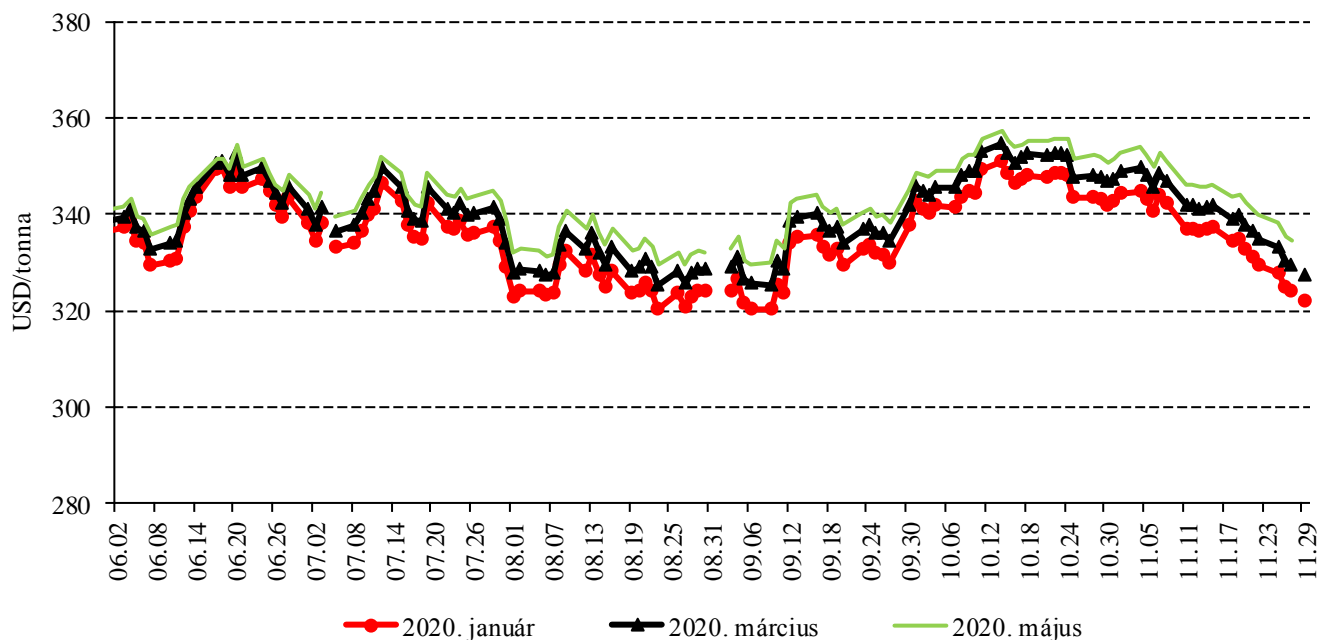
15. táblázat: Az olajmagok legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a hazai és a nemzetközi tőzsdéken

	Szállítási határidő	Mértékegység	2019. 11. 27.	2019. 11. 28.	2019. 11. 29.
Budapesti Értéktőzsde (BÉT)	Napraforgómag	HUF/tonna	–	–	–
	Repcemag	HUF/tonna	–	–	–
Párizsi árutőzsde (Euronext/MATIF)	Repcemag	EUR/tonna	388	387	390
Chicagói árutőzsde (CME/CBOT)	Szójabab	USD/tonna	324	–	322

Megjegyzés: A napraforgómagot 2017. október 2., a repcemagot 2017. szeptember 1. óta nem jegyzik a BÉT-en.
Forrás: BÉT, Euronext, CME Group

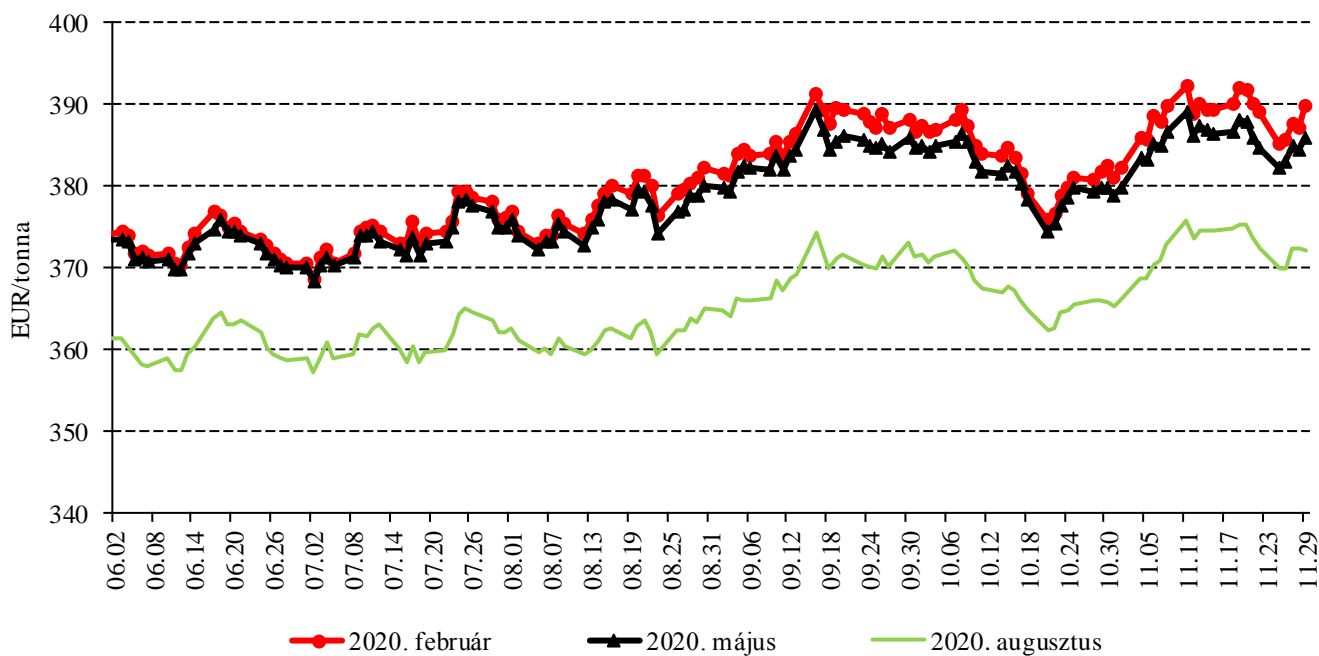
Az olajmagok és származékaik jegyzése

7. ábra: A szójabab különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2019)

Forrás: CME Group

8. ábra: A repcemag különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén (2019)

Forrás: Euronext

16. táblázat: **Az olajmagok és származékaik jegyzése a párizsi és a chicagói árutőzsdén (2019. november 29.)**

Euronext/MATIF, Párizs			
	Szállítási határidő	EUR/tonna	HUF/tonna
REPCEMAG	2020. február	390	130 449
	2020. május	386	129 194
	2020. augusztus	372	124 508
	2020. november	376	125 847
	2021. február	379	126 851
	2021. május	379	126 851
CME/CBOT, Chicago			
	Szállítási határidő	USD/tonna	HUF/tonna
SZÓJABAB	2020. január	322	107 807
	2020. március	327	109 601
	2020. május	333	111 371
	2020. július	337	112 921
	2020. augusztus	339	113 510
	2020. szeptember	339	113 413
SZÓJADARA	2019. december	321	97 495
	2020. január	323	98 234
	2020. március	327	99 572
	2020. május	332	100 947
	2020. július	337	102 355
	2020. augusztus	339	102 957

Forrás: Euronext, CME Group

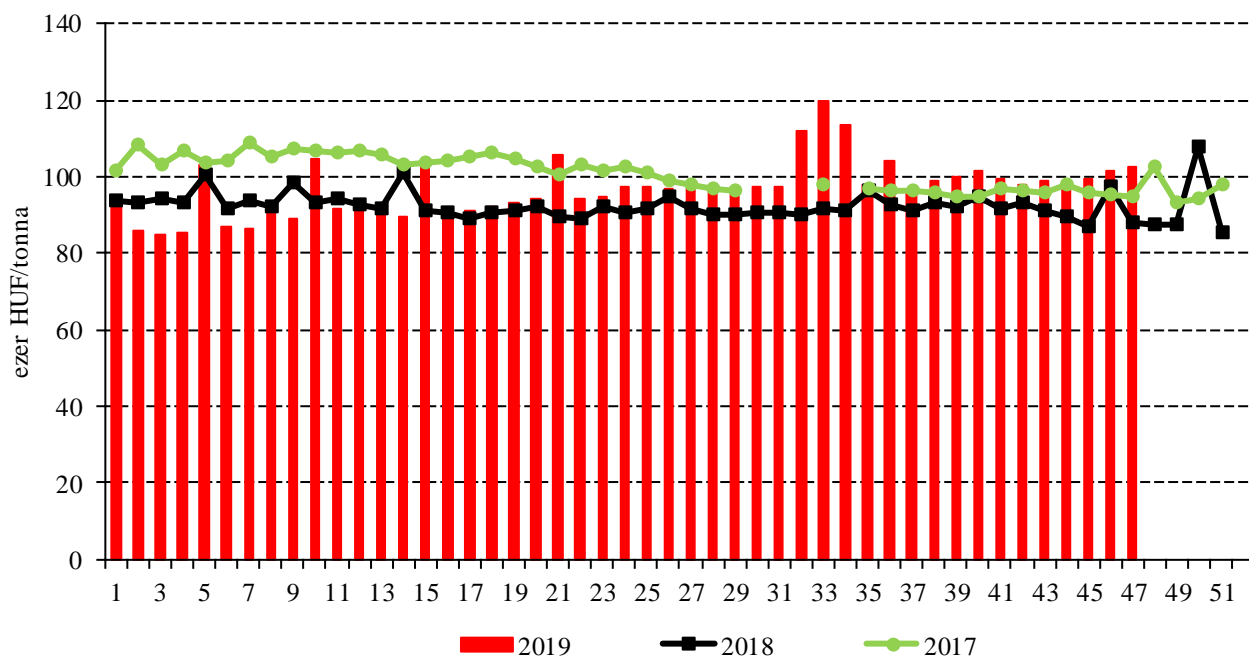
17. táblázat: **A növényolajok és származékaik jegyzése Olaszországban és Ausztriában (2019. november 26.)**

Termék	Ország	EUR/tonna	HUF/tonna
Napraforgóolaj (nyers)	Olaszország	678	227 979
Napraforgóolaj (finomított)		848	285 184
Szójaolaj (nyers)		718	241 439
Szójaolaj (finomított)		788	264 994
Napraforgódara	Ausztria	220	73 900
Repcedara		225	75 580

Forrás: Associazione Granaria di Milano, BLPW

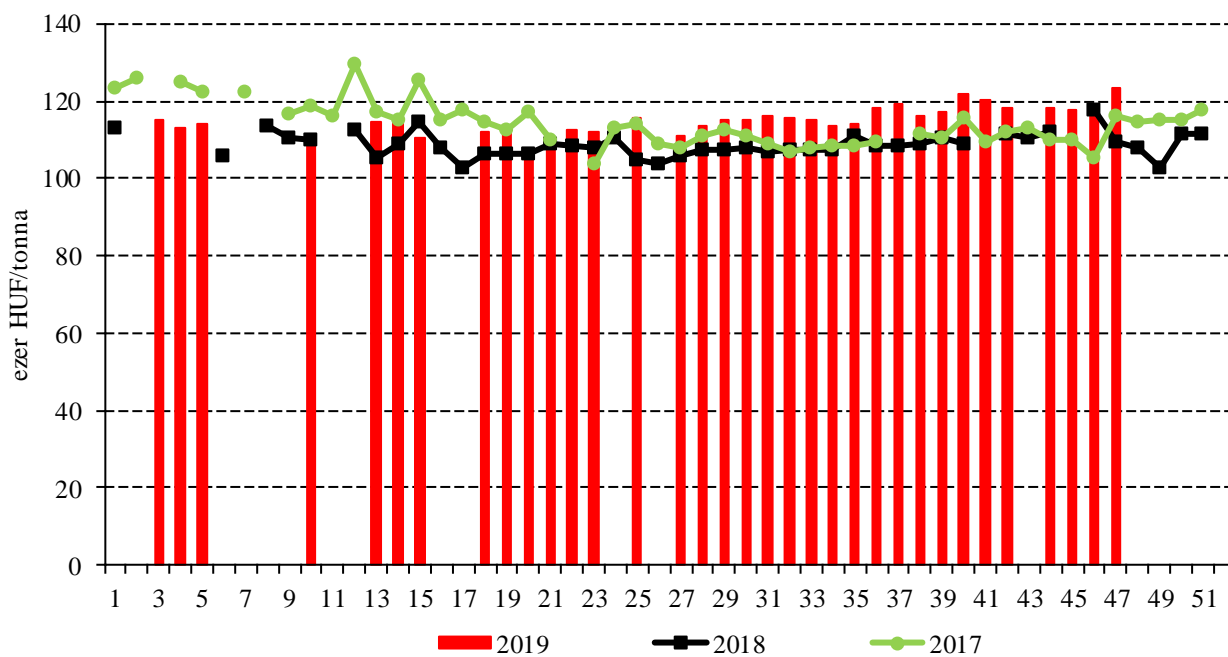
Termelői és kikötői árak

9. ábra: A napraforgómag heti termelői ára Magyarországon (2017–2019)

Forrás: NAIK AKI PÁÍR

10. ábra: A repcemag heti termelői ára Magyarországon (2017–2019)

Forrás: NAIK AKI PÁÍR

18. táblázat: Az olajmagok és származékaik nemzetközi és európai kikötői ára

		USD/tonna				
		2019. 11. 09.	2019. 11. 16.	2019. 11. 23.	2019. 11. 30.	
SZÓJA	BAB	USA FOB NOLA	362	359	352	346
		Brazília FOB	375	367	366	356
		EU CIF, USA-ból	380	379	378	n. a.
		EU CIF Brazíliából	392	385	384	n. a.
		Fekete-tenger FOB	361	362	362	360
		Argentína, Up River FOB	355	352	352	350
	DARA	EU CIF Rotterdam	348	356	354	n. a.
OLAJ	EU FOB ^{a)}	635	633	620	630	
REPCE		Franciaország FOB Rouen	413	411	413	412
		EU, 00 CIF Hamburg	430	429	431	n. a.
	MAG	Ausztrália FOB	443	441	444	438
		Kanada FOB	373	370	372	367
		Ukrajna FOB	421	428	425	420
	DARA	EU FOB Hamburg	215	214	215	n. a.
	OLAJ	EU FOB Hollandia	897	907	912	n. a.
NAPRAFORGÓ		EU CIF Amszterdam	376	385	395	n. a.
	MAG	EU FOB Bordeaux	365	366	368	365
		Ukrajna FOB	330	343	344	344
	DARA	Ukrajna DAF	202	200	200	n. a.
		Ukrajna FOB	195	190	190	190
	OLAJ	EU FOB Rotterdam	760	760	775	n. a.
		Fekete-tenger FOB	715	710	730	n. a.
NYERS PÁLMAOLAJ	EU CIF	658	680	695	n. a.	

Megjegyzés: FOB – Free on Board (kölségmentesen a hajó fedélzetére – megjelölt elhajozási kikötő), DAF – Delivered at Frontier (határra szállítva); CIF – Cost, Insurance and Freight (kölség, biztosítás és fuvardíj – megnevezett rendeltetési kikötő); n. a. – nincs adat.

^{a)} Átszámolva az EKB hivatalos középárfolyamán.

Forrás: APK-Inform, Hammersmith, Oil World, Európai Bizottság, IGC

Olajmagpiaci információk

19. táblázat: A növényolajok és származékaik feldolgozói értékesítési ára Magyarországon

Megnevezés	Mértékegység	2018. 47. hét	2019. 46. hét	2019. 47. hét	2019. 47. hét/ 2018. 47. hét	2019. 47. hét/ 2019. 46. hét
					(százalék)	(százalék)
Nyers napraforgóolaj	tonna	72	–	1 409	1 954	–
	HUF/tonna	218 252	–	293 347	134	–
Napraforgódara	tonna	7 687	4 050	4 494	58	111
	HUF/tonna	64 259	58 458	59 457	93	102
Nyers repceolaj	tonna	–	...	–	–	–
	HUF/tonna	–	...	–	–	–
Repcedara	tonna	1 189	...	1 144	96	...
	HUF/tonna	66 674	...	65 666	98	...

... = Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Forrás: NAIK AKI PÁIR

20. táblázat: A full-fat szója, a szójadara és a szójaolaj feldolgozói értékesítési ára Magyarországon

	Mértékegység	2019. 46. hét	2019. 47. hét
		tonna	209
Full-fat szója	HUF/tonna	129 028	127 685
	tonna
Szójadara	HUF/tonna
	tonna	...	–
Szójaolaj	HUF/tonna	...	–

... = Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Megjegyzés: Full-fat szója: 33% fehérje, 12% olaj, max. 12% víz. Szójadara: Low-Pro, Mid-Pro, High-Pro összesítve. Az ár az áfát és a szállítási költséget nem tartalmazza.

Forrás: NAIK AKI PÁIR

21. táblázat: Az importból származó szójabab és szójadara behozatali ára Magyarországon

Mértékegység	2019. október	
	Szállítás ideje: 2019. október–2019. december	
Szójabab (GM-mentes)	tonna	...
	HUF/tonna	...
Szójadara (GM) ^{a)}	tonna	12 500
	HUF/tonna	103 645
Szójadara (GM-mentes)	tonna	–
	HUF/tonna	–

... = Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

^{a)} Származási ország: GM szójadara (FCA Koper) – Brazília/nem jelölt

Forrás: NAIK AKI PÁIR

22. táblázat: **Az olajmagok és származékaik külkereskedelme Magyarországon**

ezer tonna

		2018. január–szeptember	2019. január–szeptember	Változás (százalék)
Export	1205 Repcemag	534,70	737,16	137,9
	1206 Napraforgómag	367,91	408,93	111,2
	2304 Szójadara	92,55	86,52	93,5
Import	1205 Repcemag	79,69	43,12	54,1
	1206 Napraforgómag	86,86	74,72	86,0
	2304 Szójadara	323,44	323,06	99,9

Forrás: KSH

23. táblázat: **A világ olajmagnérlege**

millió tonna

	USDA		Oil World		Tallage	
	2018/2019 ^{a)}	2019/2020 ^{b)}	2018/2019 ^{a)}	2019/2020 ^{b)}	2018/2019 ^{a)}	2019/2020 ^{b)}
SZÓJABAB						
Termelés	358	337	358	339	361	336
Felhasználás	299	303	343	348	342	344
Export	149	150	151	149	153	146
Import	146	149	147	150	153	146
Zárókészlet	110	95	107	98	119	111
REPCEMAG						
Termelés	72	69	65	62	72	70
Felhasználás	71	70	64	63	72	71
Export	15	15	15	15	14	16
Import	14	15	15	15	14	16
Zárókészlet	8	7	10	8	8	7
NAPRAFORGÓMAG						
Termelés	51	51	52	54	53	54
Felhasználás	51	51	52	54	53	54
Export	3	3	3	3	3	3
Import	2	2	3	3	3	3
Zárókészlet	3	2	4	4	4	4

^{a)} Előzetes adat.

^{b)} Előrejelzés.

n. a. – nincs adat.

Forrás: USDA, Oil World, Tallage

Cukorpiaci jelentés

A Nemzetközi Cukorszervezet (*ISO*) novemberi előrevetítésében a 2019/2020. gazdasági év globális cukortermelését 170 millió tonnára lefelé módosította, ami 6 millió tonnával maradna el az előző évi szezonban kibocsátott mennyiségtől. A cukorfogyasztás ugyanakkor 174 millió tonnáról 177 millió tonnára emelkedhet. A 2019/2020. évi szezonban így 6,1 millió tonnás deficit várható, ami magasabb a szeptemberi előrevetítéshez képest. A cukor zárókészlete 89 millió tonna körül várható a 2019/2020. gazdasági évben, ami 6 millió tonnával kevesebb lenne, mint az előző szezonban volt.

Az ENSZ Élelmezésügyi és Mezőgazdasági Szervezetének (*FAO*) novemberben megjelent rövid távú előrevetítése a globális cukortermelést az *ISO* becslésénél magasabbra, 175,1 millió tonnára teszi a 2019/2020. gazdasági évre, ami 2,8 százalékkal lenne kevesebb, mint az előző szezonban volt. A globális cukorfogyasztás 1,4 százalékkal 177,5 millió tonnára emelkedhet a 2019/2020. cukorpiaci évben. A cukorfogyasztás növekedése várható Afrikában, Közép-Keleten és Latin-Amerikában, továbbá a Karib térségben a lakosság jövedelmének emelkedése és az alacsony cukorárak miatt.

A *FAO* projekciója szerint a világ cukorkereskedelme 1,3 százalékkal 56,3 millió tonnára bővíthet a 2019/2020. gazdasági évben. Brazília és India cukorkivitele emelkedhet a bőséges cukorkészletek miatt, azonban a második legnagyobb cukorexportőr, Thaiföld cukorkivitelének mérséklődése valószínűsíthető a cukortermelésének 11 százalékos csökkenése miatt.

A *FAO* előrevetítése szerint a globális cukorkészlet 91,4 millió tonna lehet a 2019/2020. cukorpiaci év végén, ami 2,6 százalékkal maradna el az előző szezonétól. A készlet/felhasználás mutató 51,5 százalék körül alakulhat a 2019/2020. gazdasági évben. A világ egy főre jutó cukorfogyasztása 23 kilogramm maradhat a 2019/2020. gazdasági évben.

A fehércukor világpiaci átlagára 2019 októberében 308 euró/tonna volt, csaknem 6 százalékkal emelkedett a szeptemberihez képest. A londoni árutőzsdén (*LIFFE*)

a fehércukor fronthavi jegyzése november 18-án 340 dollár (*USD*)/tonnán állt, majd ingadozásokat követően december 2-ára 342 dollár/tonnára érkezett. A New York-i árutőzsdén (*ICE*) a nyerscukor fronthavi jegyzése 281 dollár/tonna körül ingadozott ugyanekkor.

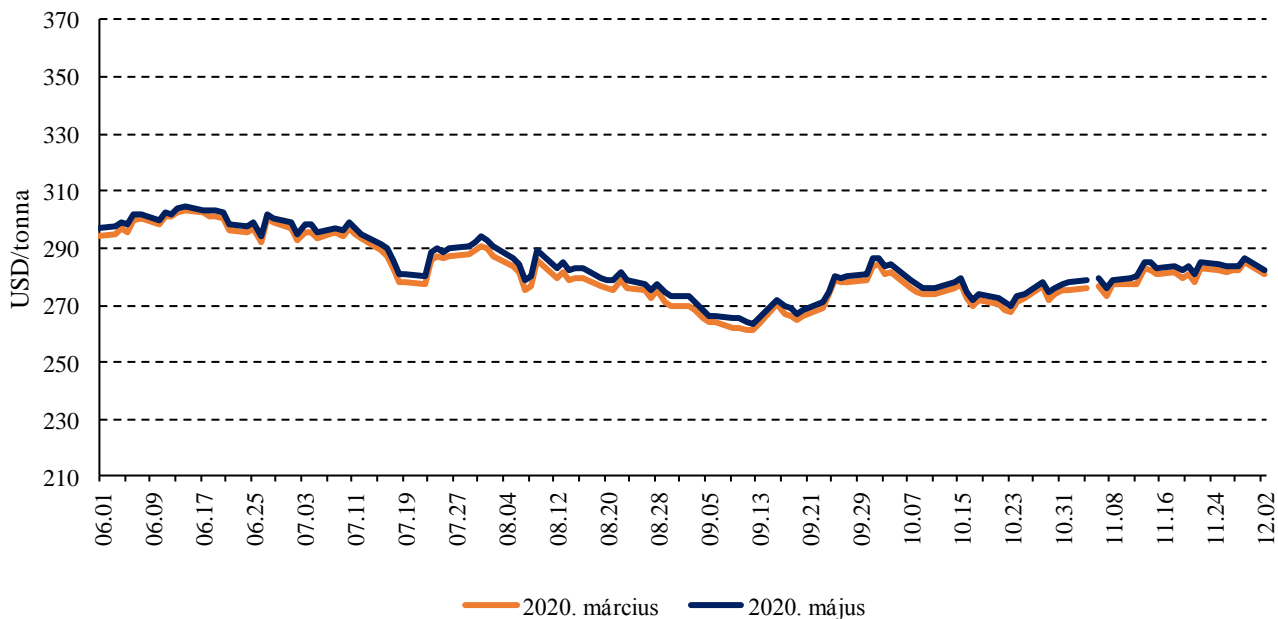
Az Európai Bizottság adatai szerint az unióban a fehércukor átlagára 2019 szeptemberében 328 euró/tonna volt, megegyezett az előző havival. Az Európai Unió a fehércukor feldolgozói árát adatvédelmi okokból tagországonként nem teheti közzé, ezért a tagországok jelentett adataiból három regionális átlagát képez és azt hozza nyilvánosságra. Szeptemberben az 1. régió (Ausztria, Csehország, Dánia, Finnország, Magyarország, Litvánia, Lengyelország, Svédország, Szlovákia) átlagára 333 euró/tonna volt. A 2. régióhoz tartozó meghatározó termelő országok (Franciaország, Németország, Hollandia, Egyesült Királyság, Belgium) átlagára ennél alacsonyabb, 316 euró/tonna volt. A déli országokat, Bulgáriát, Spanyolországot, Görögországot, Horvátországot, Olaszországot, Portugáliát és Romániát tömörítő 3. régió átlagára 375 euró/tonna volt, csaknem 2 százalékkal csökkent az előző hónapoz képest.

Az Európai Bizottság adatai szerint a fehércukor exportára szeptemberben átlagosan 366 euró/tonna volt, 8 százalékkal emelkedett az egy hónappal korábbihoz képest (340 euró/tonna).

Az Európai Bizottság előzetes adatai szerint az unióban a cukorrépa termőterülete 1,53 millió hektár körül alakul a 2019/2020. évi szezonban. A közösség cukortermelése 17,4 millió tonna lehet ugyanekkor, ami 1 százalékkal lenne kevesebb, mint a 2018/2019. évi szezonban volt.

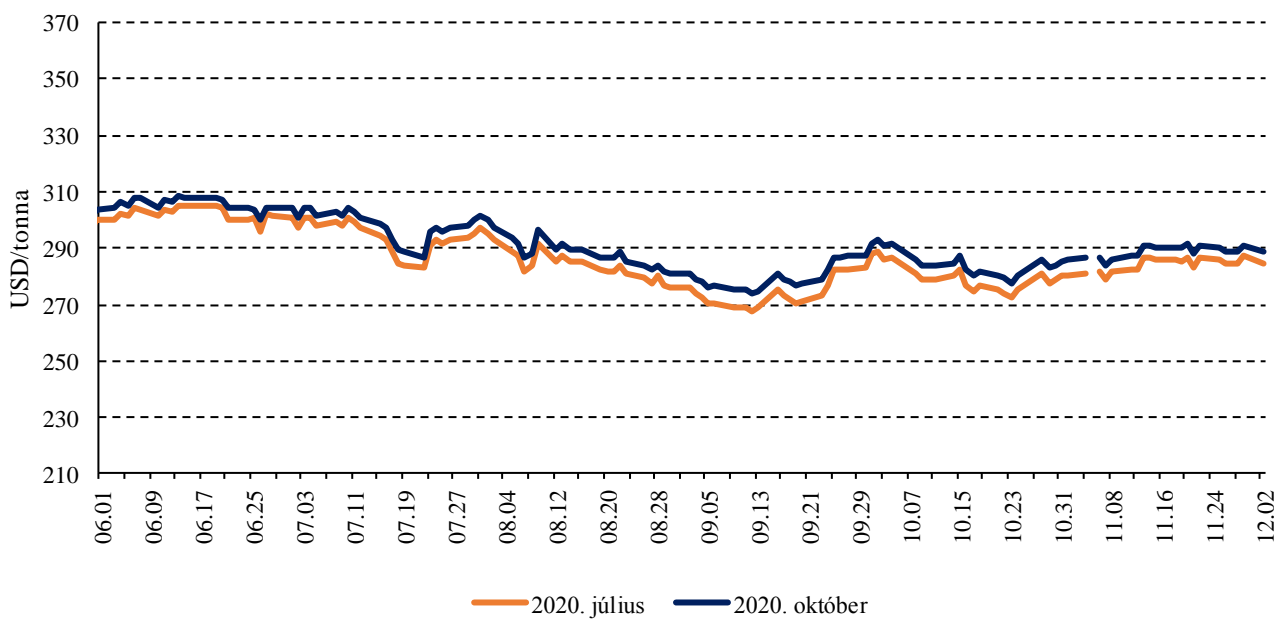
Az Agrárminisztérium tájékoztatása szerint a 13,9 ezer hektár cukorrépa terület 53 százalékaról takarították be a cukorrépát november 5-ig. A betakarított mennyiség eddig csaknem 450 ezer tonna, a termésátlag 61,2 tonna/hektár volt.

11. ábra: A nyerscukor különböző határidőre szóló jegyzése a New York-i árutőzsdén I. (2019)

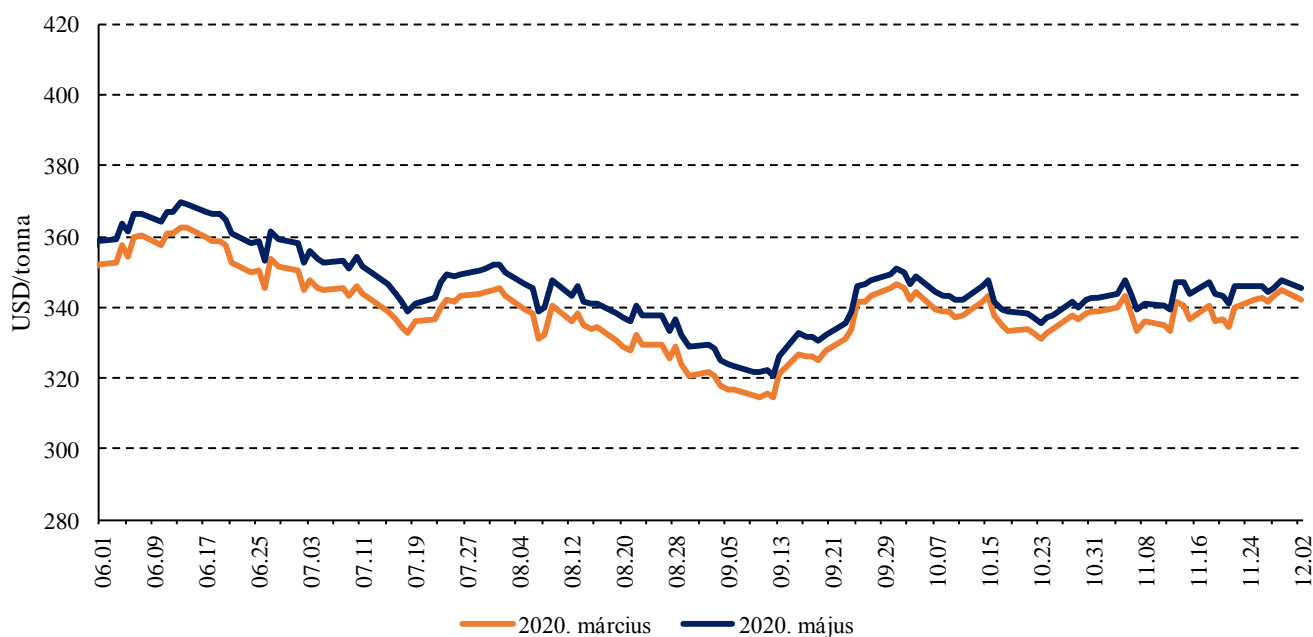
Forrás: ICE

12. ábra: A nyerscukor különböző határidőre szóló jegyzése a New York-i árutőzsdén II. (2019)

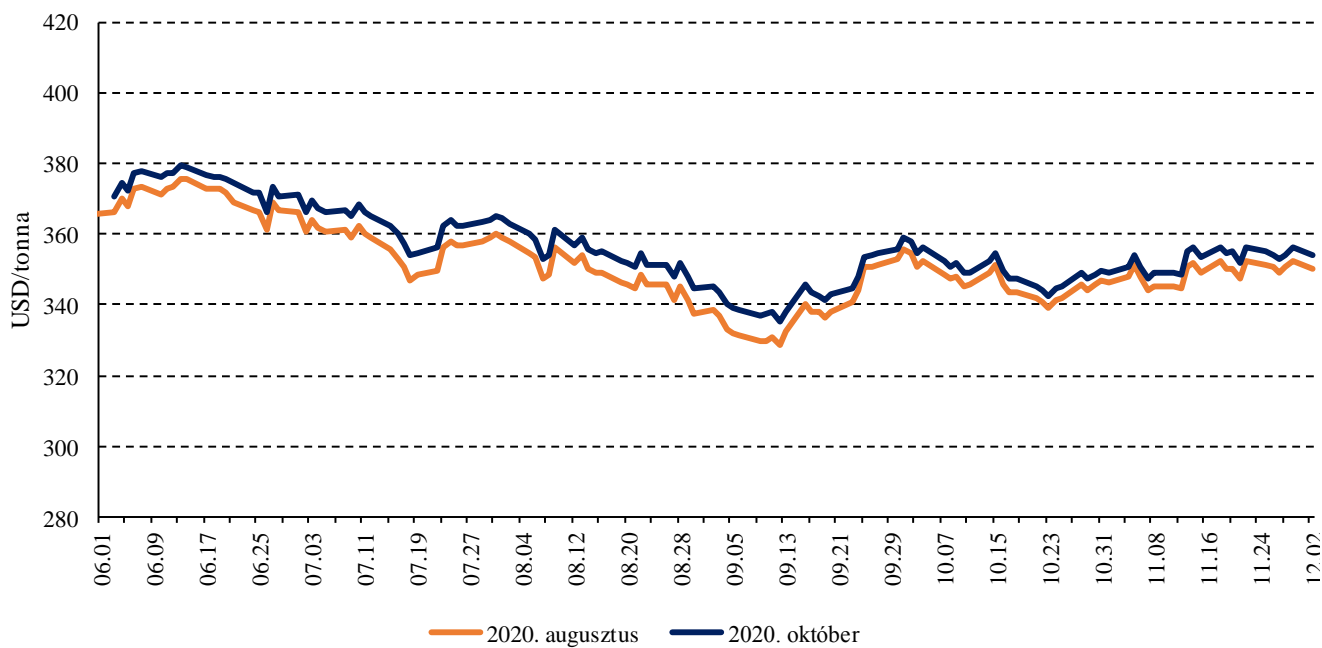
Forrás: ICE

13. ábra: A fehércukor különböző határidőre szóló jegyzése a londoni árutőzsdén I. (2019)

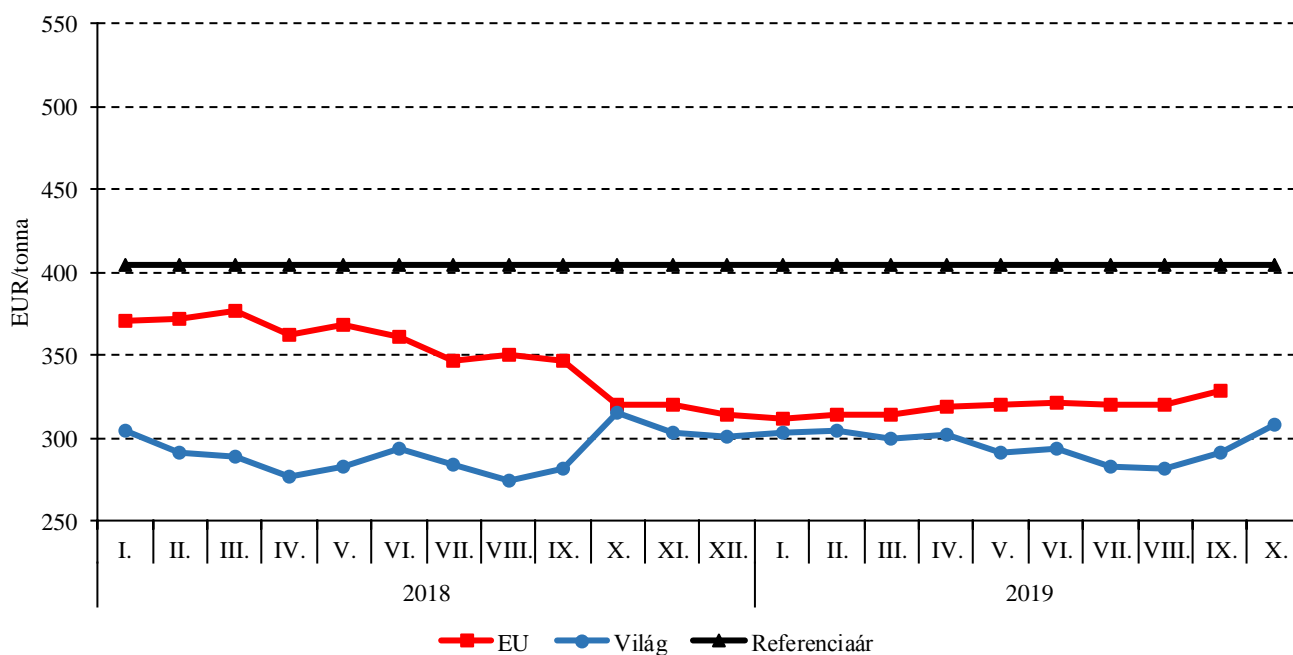
Forrás: LIFFE

14. ábra: A fehércukor különböző határidőre szóló jegyzése a londoni árutőzsdén II. (2019)

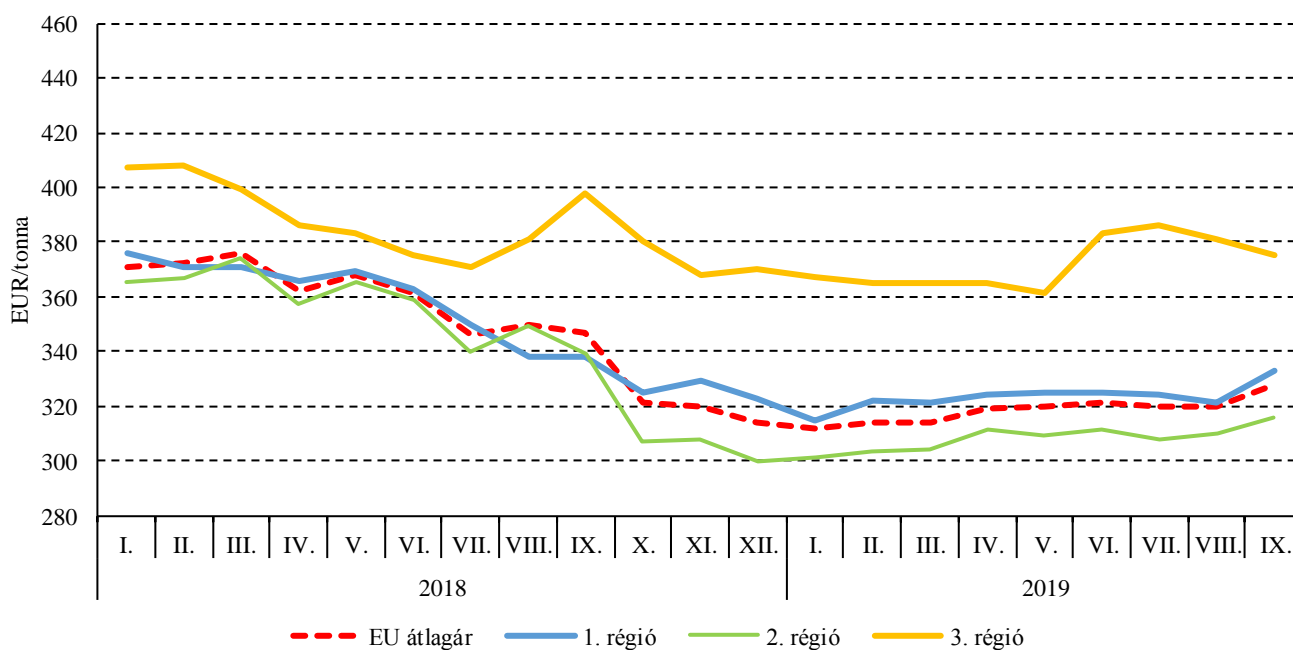
Forrás: LIFFE

15. ábra: A cukor világsi, uniós és referenciaára (2018–2019)

Forrás: Európai Bizottság

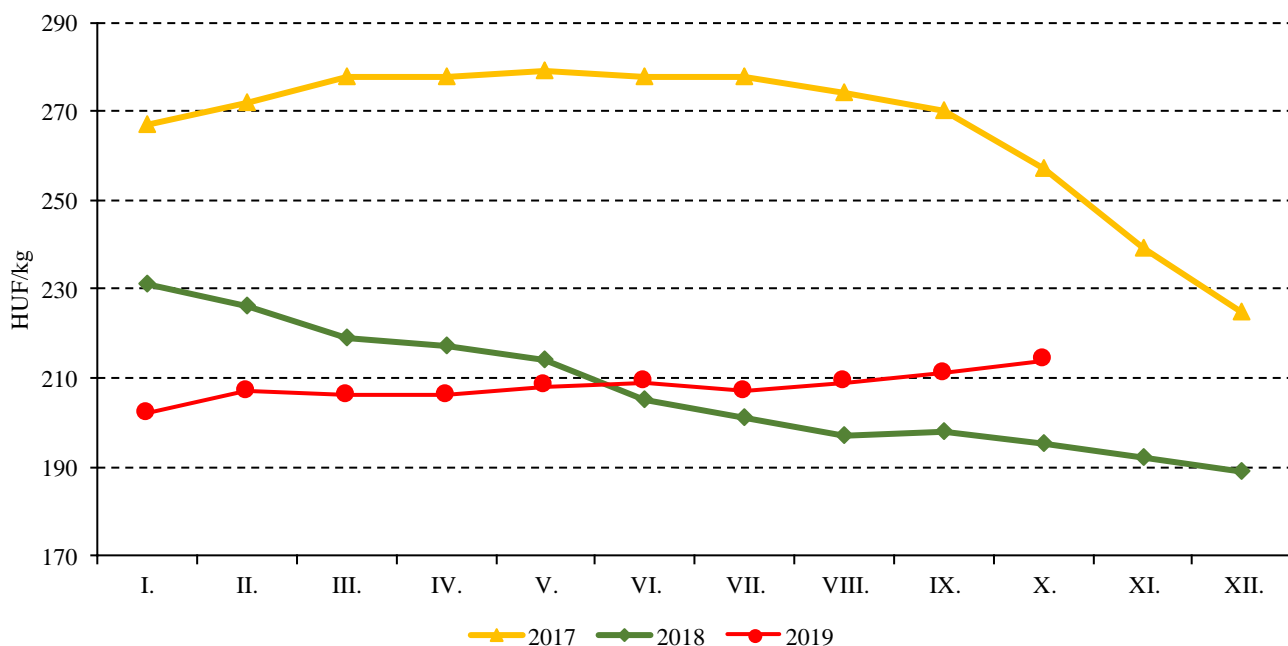
16. ábra: A fehércukor átlagára az Európai Unióban (2018–2019)

Megjegyzés: 1. régió: AT-CZ-DK-FI-HU-LT-PL-SE-SK; 2. régió: BE-FR-UK-NL; 3. régió: BG-ES-GR-HR-IT-PT-RO.

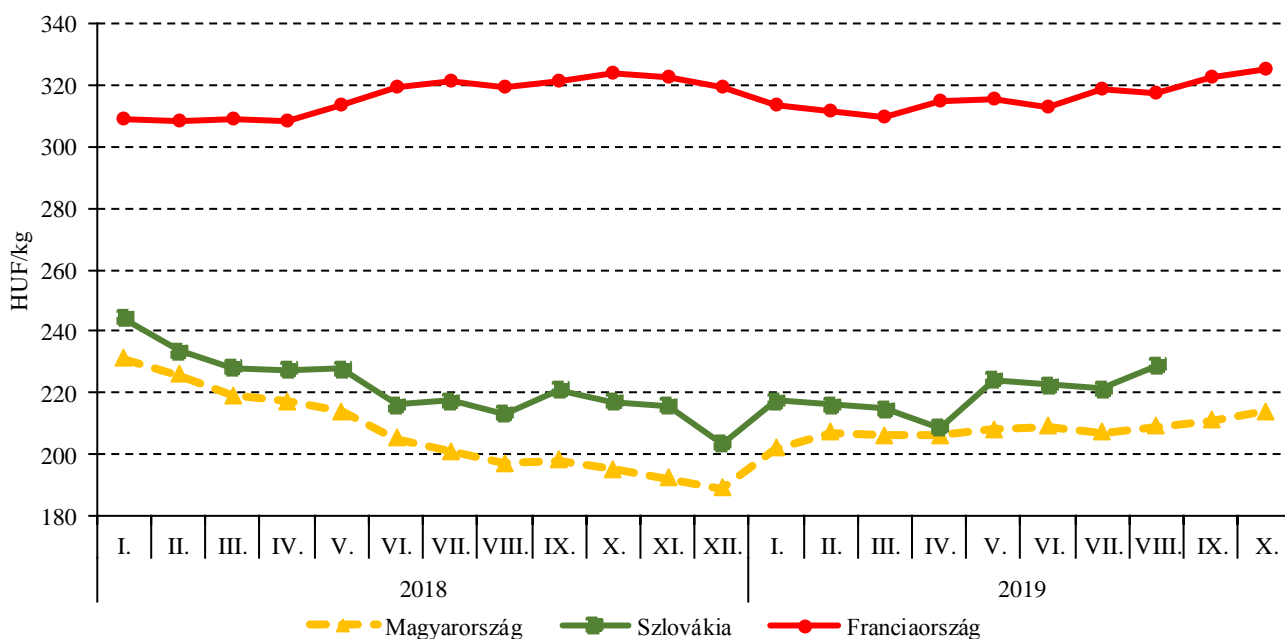
Forrás: Európai Bizottság

17. ábra: A kristálycukor havi fogyasztói ára Magyarországon (2017–2019)

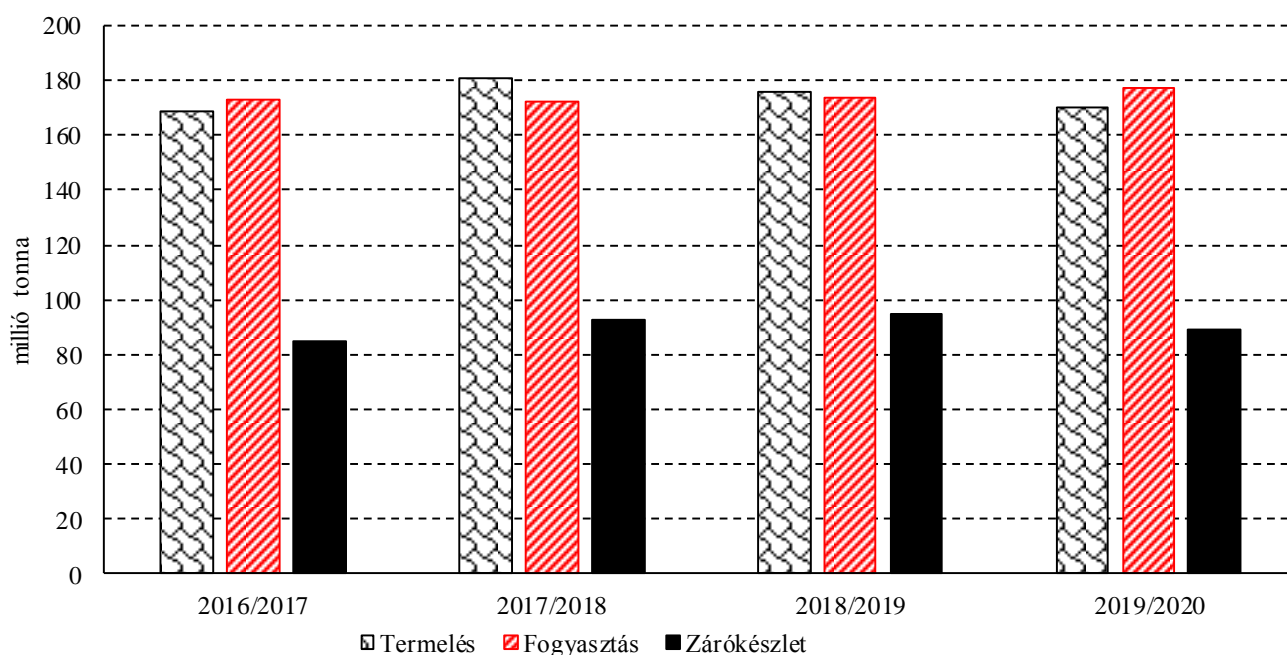
Forrás: KSH

18. ábra: A kristálycukor havi fogyasztói ára az Európai Unió néhány tagországában (2018–2019)

Forrás: Magyarország, Szlovákia és Franciaország statisztikai hivatalai

19. ábra: A globális cukortermelés, -fogyasztás és a zárókészlet várható alakulása

Forrás: Európai Bizottság/ISO

24. táblázat: A cukorrépa termésátlaga az Európai Unióban

	2018	2019 ^{a)}	Az elmúlt öt év átlaga	2019/ elmúlt öt év átlaga (százalék)	2019/2018 (százalék)
EU	68,9	71,3	75,1	94,9	103,5
Ausztria	68,8	70,7	73,9	95,7	102,8
Belgium	82,8	82,0	83,7	98,0	101,0
Csehország	57,5	61,4	64,4	95,4	106,7
Németország	63,3	71,1	75,0	94,7	112,0
Dánia	61,5	69,2	65,9	105,0	113,0
Spanyolország	81,3	81,8	90,3	90,7	100,6
Finnország	36,3	40,5	38,0	106,7	112,0
Franciaország	81,6	81,2	88,6	91,6	99,5
Horvátország	54,8	67,4	62,6	107,6	123,0
Magyarország	60,8	65,9	64,3	102,5	108,4
Olaszország	64,0	59,3	62,2	95,2	92,7
Litvánia	57,2	51,6	55,8	92,5	90,3
Hollandia	76,4	84,0	83,8	100,3	110,0
Lengyelország	59,9	55,2	60,5	91,2	92,1
Románia	38,0	44,1	41,0	107,7	116,0
Svédország	55,3	65,5	64,0	102,4	119,0
Szlovákia	59,9	59,1	60,4	97,9	98,7
Egyesült Királyság	66,7	75,5	72,9	103,6	113,0

^{a)} Előrevetítés.
Forrás: Európai Unió

25. táblázat: Az Európai Unió cukormérlege (2010–2030)

	millió tonna												
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2025	2030
Cukorrépa-termelés	105,2	125,0	114,1	109,0	131,0	101,9	112,4	142,8	126,2	127,9	124,4	125,4	126,9
EU15	87,6	104,7	93,5	88,8	106,7	84,6	89,0	117,0	104,4	104,8	101,9	102,8	104,2
EU13	17,6	20,3	20,6	20,2	24,3	17,3	23,4	25,8	21,8	23,1	22,5	22,6	22,8
Cukortermelés ^{a)}	16,1	18,9	17,5	16,7	19,5	14,9	16,8	21,1	18,6	18,8	18,4	18,7	19,3
Cukorkvóta	13,5	13,5	13,5	13,5	13,5	13,5	13,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
EU15	13,6	15,6	14,2	13,5	15,8	12,3	13,3	17,3	15,2	15,4	15,0	15,3	15,8
EU13	2,5	3,3	3,3	3,2	3,7	2,6	3,5	3,9	3,4	3,5	3,4	3,5	3,5
Felhasználás	18,9	19,0	19,0	19,1	19,4	18,5	17,7	18,6	18,5	18,3	18,3	18,0	17,7
Import	3,4	3,3	3,6	3,1	2,7	2,9	2,4	1,3	1,3	1,5	1,5	1,5	1,2
Export	1,0	2,1	1,3	1,4	1,4	1,4	1,3	3,3	2,1	2,0	1,8	2,2	2,8
Nyitókészlet ^{b)}	1,6	1,2	2,4	3,2	2,6	4,0	1,9	2,2	2,7	1,9	1,9	1,8	1,9
Zárókészlet ^{b)}	1,2	2,4	3,2	2,6	4,0	1,9	2,2	2,7	1,9	1,9	1,7	1,8	1,9
EU cukorár (EUR/tonna)	515,0	679,0	722,0	602,0	432,0	430,0	488,0	386,0	389,0	423,0	403,0	394,0	401,0
Világpiaci ár (EUR/tonna)	543,0	440,0	392,0	344,0	283,0	416,0	429,0	314,0	307,0	356,0	358,0	358,0	363,0

^{a)} A cukortermelés és az előző évi átmenőkészletek összege, nem tartalmazza az etanolkészletet.

^{b)} A készletek tartalmazzák az előző évről átvitt mennyiségeket.

Forrás: Európai Bizottság

26. táblázat: Az Európai Unió izoglükózmérlege (2010–2030)

	millió tonna												
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2025	2030
Termelés	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,6	0,6	0,7	0,8	0,9	1,0	0,7
EU15	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,2	0,3
EU13	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4	0,5	0,5	0,7	0,8	0,5
Izoglükózkvóta	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,7
Izoglükóz-felhasználás	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,6	0,6	0,7	0,7	0,9	1,0	0,7
Import	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Export	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0

Forrás: Európai Bizottság

